

Pakt dla obszarów wiejskich

Istota Paktu dla obszarów wiejskich

- Dokument wynikający z Programu Działań Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na lata 2015-2019.
- Społeczne i polityczne porozumienie dotyczące wsparcia obszarów wiejskich.
- Identyfikacja priorytetów wsparcia i wskazanie źródeł ich finansowania.

Funkcje *Paktu dla obszarów wiejskich*

Dokument o charakterze porozumienia społecznego i politycznego, integrujący kompleksowo działania wielu podmiotów (administracji rządowej i samorządowej, lokalnych społeczności, organizacji społecznych i zawodowych) w realizacji wspólnego celu, jakim jest szeroko rozumiany rozwój obszarów wiejskich.

Wskazanie i opisanie wybranych instrumentów z różnych polityk, które mogą przyczynić do bardziej efektywnego oddziaływania na poszczególne dziedziny rozwoju obszarów wiejskich.

Zapewnienie odpowiedniego ukierunkowania wsparcia na rzecz obszarów wiejskich, realizowanego na poziomie regionalnym i krajowym przy wykorzystaniu środków krajowych i UE (RPO, POIiŚ, PROW, budżet, fundusze krajowe).

Filary *Paktu dla obszarów wiejskich* (roboczy projekt z dn. 25.04))

Pakt dla obszarów wiejskich a Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju

Zakres Paktu będzie skorelowany z zaprezentowanymi przez Ministerstwo Rozwoju założeniami dla **Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju** (SOR), w których Pakt został wskazany jako element 5 filara rozwoju (*Zrównoważony rozwój społeczny i regionalny*).

Prace nad SOR - udział MRiRW, tak, by zabezpieczyć potrzeby obszarów wiejskich w największym możliwym zakresie.

SOR zastąpi dotychczasową średniookresową Strategię Rozwoju Kraju 2020, a jej przyjęcie na poziomie Rady Ministrów będzie skutkowało koniecznością dostosowania dotychczasowych strategii zintegrowanych, w tym Strategii na rzecz zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020.

Dwa zestawy działań w ramach *Paktu dla obszarów wiejskich*

Pakt „krótkookresowy” - rozwiązania w ramach istniejących instrumentów, aby w większym stopniu były ukierunkowane na obszary wiejskie, zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami, wymagającymi najpilniejszej reakcji. Zawiera listę najistotniejszych przedsięwzięć, przewidzianych do realizacji w najbliższym czasie.

Pakt „długookresowy” – propozycje głębszych zmian legislacyjnych, instytucjonalnych czy programowych. Zawiera koncepcję długofalowego rozwoju systemu zarządzania na obszarach wiejskich, określa docelową/pożądaną strukturę instytucjonalną i organizacyjną oraz tworzy podwaliny pod wieloletni system zarządzania oraz finansowania obszarów wiejskich, zarówno ze źródeł krajowych, jak i zagranicznych.

Przebieg prac nad paktem

- W MRiRW – powołano Zespół ds. opracowania Paktu w celu opracowania kompleksowej propozycji zmian programowych, legislacyjnych, wdrożeniowych i finansowych
- Maj-wrzesień 2016 – weryfikacja przez departamenty MRiRW oraz kierownictwo resortu

- Październik – listopad 2016 – prace nad Paktem w ramach Rady Ministrów
- Grudzień 2016 – po przyjęciu przez RM konferencja promująca Pakt dla obszarów wiejskich dla wszystkich stron Paktu (rządowej, samorządowej, społecznej, branżowej, naukowej i doradczej), a następnie kampania informacyjna dla beneficjentów,
- Od stycznia 2017 – sukcesywne uruchamianie przedsięwzięć Paktu

Potencjalne sposoby wzmocnienia/ ukierunkowania wsparcia obszarów wiejskich w Polityce Spójności

- **kryteria wyboru** – kryteria merytoryczne szczegółowe, skutkujące uzyskaniem przez wnioskodawcę dodatkowych punktów w przypadku projektów konkursowych;
 - bezpośrednio – kryteria odnoszące się wprost do obszarów wiejskich;
 - pośrednio – kryteria odnoszące się do obszarów peryferyjnych lub o niskich wskaźnikach dostępu do usług publicznych;
- **dedykowane działania** – np. rozwój przedsiębiorczości na obszarach Natura 2000;
- **beneficjent** – zaproponowanie grupy beneficjentów – np.: rolników i ich domowników w działaniach dotyczących reorientacji zawodowej lub rolników w przypadku działań dotyczących OZE. Ponadto wsparcie dla spółdzielni socjalnych i innych podmiotów ekonomii społecznej na obszarach wiejskich;
- **wydzielone koperty** na obszary wiejskie;
- **dedykowane nabory** – dla mieszkańców obszarów problemowych/peryferyjnych – np. popegeerowskich;

Potencjalne sposoby wzmocnienia/ ukierunkowania wsparcia obszarów wiejskich w Polityce Spójności

- **innowacyjne działania** – rozwiązania, których zastosowanie jest adekwatne dla specyficznych problemów danego obszaru/regionu – np. rozwiązania mobilne, usługi pocztowe, usługi społeczne, opiekuńcze;
- **działania informacyjno-promocyjne** – służące czytelnemu przedstawianiu potencjalnym beneficjentom możliwości wsparcia w ramach programu;
- **projekty zintegrowane** – łączenie działań (EFS/EFRR) w celu kompleksowego wsparcia lub rozwiązania problemu zgodnie z potrzebami danego obszaru;
- **instrument RLKS** – zastosowanie we wszystkich RPO (obecnie tylko w programach kujawsko-pomorskim i podlaskim) lub instrument pośredni;
- **komplementarność wsparcia** – interwencja przy wykorzystaniu środków UE z różnych źródeł (np. RPO oraz PROW), a także środków krajowych np. NFOŚiGW, WFOŚiGW;
- **specyficzne podejście** – programowanie wsparcia przy uwzględnieniu specyfiki obszarów wiejskich np. rozwój przedsiębiorczości.

Zespół ds. opracowania *Paktu dla obszarów wiejskich*

Organ pomocniczy Ministra RiRW, działający pod jego kierownictwem. Pracom przewodniczy Pan Ryszard Zarudzki – Podsekretarz Stanu MRiRW.

W skład wchodzi przedstawiciele administracji rządowej i samorządowej, ośrodków naukowych oraz instytucji ochrony środowiska.

Zadaniem zespołu jest opracowanie wstępnych założeń do projektu *Paktu* (propozycje niezbędnych do wykonania zadań i przedsięwzięć, zmian legislacyjnych i organizacyjnych, identyfikacja źródeł ich finansowania), a następnie projektu dokumentu *Paktu* na podstawie tych założeń.

Prace Zespołu ds. opracowania *Paktu dla obszarów wiejskich* – analiza potrzeb

Poproszono szereg podmiotów zewnętrznych (samorządy województw, instytuty naukowe, eksperci zewnętrzni) o wskazanie i opisanie najważniejszych z ich punktu widzenia działań i inicjatyw do realizacji na obszarach wiejskich.

W odpowiedzi przesłano 457 zgłoszeń.

Jedna czwarta zgłoszonych propozycji dotyczyła przedsięwzięć w obszarze tematycznym *Gospodarowanie zasobami wodnymi*.

W czołówce pod względem zgłoszonych przedsięwzięć znalazły się także następujące obszary:

- *Ochrona gleb, wody i powietrza przed zanieczyszczeniami;*
- *Rozwój przedsiębiorczości (w tym dostęp do instytucji otoczenia biznesu);*
- *Modernizacja energetyki na obszarach wiejskich, w tym tworzenie rozproszonych źródeł energii.*

Obszary priorytetowe *Paktu dla obszarów wiejskich*

- ❖ Dostęp do usług zdrowotnych i opiekuńczych,
- ❖ Wyrównywanie szans edukacyjnych i w dostępie do dóbr kultury,
- ❖ Wahadłowa mobilność przestrzenna,
- ❖ Włączenie cyfrowe i pocztowe obszarów wiejskich,
- ❖ Modernizacja energetyki na obszarach wiejskich, w tym tworzenie rozproszonych źródeł energii,
- ❖ Pielęgnowanie i wykorzystanie zasobów środowiskowych oraz kulturowych i dziedzictwa narodowego,
- ❖ Ochrona gleb, wody i powietrza przed zanieczyszczeniami,
- ❖ Gospodarowanie zasobami wodnymi,

Obszary priorytetowe *Paktu dla obszarów wiejskich* cd.

- ❖ Bezpieczeństwo fizyczne na obszarach wiejskich (policja, służby ratownicze, zabezpieczenie przed klęskami żywiołowym,
- ❖ Rozwój przedsiębiorczości (w tym dostępu do instytucji otoczenia biznesu),
- ❖ Mobilność i doskonalenie zawodowe oraz kształcenie przez całe życie,
- ❖ Przewyciężanie ubóstwa i wykluczenia społecznego,
- ❖ Ład przestrzenny i rewitalizacja,
- ❖ Gospodarowanie ziemią i poprawa struktury gospodarstw rolnych,
- ❖ Wartość dodana w sektorze rolnym,
- ❖ Stabilność rynków rolnych i ograniczanie ryzyka w sektorze rolnym,
- ❖ Bezpieczeństwo i wysoka jakość żywności.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ